

TEIN4citizens – Włączenie społeczeństwa obywatelskiego we współpracę transgraniczną regionów na rzecz przyszłości Europy

Mobilność, środowisko, kultura, tożsamość i wielojęzyczność – znoszenie granic w Europie?

W dniach 13-22 kwietnia 2021 Euro-Institut wraz z Eurodystryktem Strasbourg-Ortenau zorganizował osiem warsztatów online oraz panel dyskusyjny na pograniczu niemiecko-francuskim. W wydarzeniu wzięło udział ponad 130 obywateli, którzy wspólnie z lokalnymi politykami, przedstawicielami instytucji europejskich oraz organizacji z innych regionów granicznych dyskutowali nad problematyką związaną z przyszłością Europy. Tematyka koncentrowała się na czterech zagadnieniach: mobilności, środowisku, kulturze, wielojęzyczności. Podczas zdarzenia zostały sformułowane rekomendacje adresowane nie tylko do decydentów z regionu Górnego Renu, ale także przedstawicieli instytucji Unii Europejskiej.

W kontekście pandemii koronawirusa, która dotknęła mieszkańców regionu Górnego Renu, zwłaszcza poprzez zamknięcie granicy wiosną 2020 roku, wielu uczestników wyraziło życzenie wzmocnienia współpracy transgranicznej i współpracy europejskiej, a także nadzieję, że propozycje rozwiązań przedstawione podczas zdarzenia, mogłyby stanowić nowy impuls w odniesieniu do projektów transgranicznych, po to, aby tworzyć Europę otwartych granic.

1. Przyszłość lokalnej współpracy transgranicznej

Podobnie jak w innych regionach granicznych, codzienne życie wielu obywateli w regionie Górnego Renu ma wymiar transgraniczny. Uczestnicy zdarzenia sformułowali wiele pomysłów i oczekiwań odnoszących się do promocji współpracy transgranicznej w Górnym Renie, pomimo istniejących niekiedy przeszkód i restrykcji w tym obszarze.

Język i **wielojęzyczność** kształtują poczucie własnej tożsamości i są kluczowe z punktu widzenia komunikacji w regionie, która ma wymiar ponadgraniczny. Uczestnicy stwierdzili, że nauka języka musi być promowana od najmłodszych lat, również poza szkołą, na przykład poprzez inicjatywy społeczeństwa obywatelskiego, które dają obywatelom, szkołom i miastom możliwość spotykania się i tworzenia sieci. Ponadto szkolenie nauczycieli oraz uznawanie ich wykształcenia jest bardzo ważne z punktu widzenia promocji mobilności personelu pomiędzy sąsiadującymi ze sobą krajami, a przez to stwarza możliwość nauczania uczniów przez native speakerów.

„Chciałbym, abyśmy od najmłodszych lat uczyli się innych języków, na przykład poprzez liczne wymiany.”

Kultura transgraniczna rozwija się poprzez różnorodną ofertę kulturalną skierowaną do osób w różnym wieku. Zatem lepsze sieciowanie aktorów z obu stron granicy jest w tym wypadku kluczowe. Aby ułatwić dostęp do tego typu oferty, należy rozwijać informację na jej temat, na przykład dzięki transgranicznemu kalendarzowi kulturalnemu.

Mobilność promuje wspólny wzrost regionu transgranicznego. W związku z tym jednym z najważniejszych aspektów podnoszonych przez obywateli była poprawa usług dotyczących transgranicznego transportu publicznego. Usługi te powinny nie tylko uwzględniać zwiększenie częstotliwości kursów pojazdów, ale również wspólny system opłat ułatwiający zakup biletów.

Mogłoby to zostać osiągnięte między innymi dzięki transgranicznej aplikacji mobilnej. Podkreślano również inne ważne kwestie, takie jak dalszy rozwój alternatywnych środków transportu, zwłaszcza rowerów, a także wykorzystania dróg wodnych.

Ochrona środowiska została uznana przez uczestników za transgraniczne pole do działania, w którym należy skupić się zwłaszcza na poprawie jakości powietrza i transgranicznym uznawaniu naklejek ekologicznych. Obywatele wyrazili również nadzieję na wsparcie ze strony administracji lokalnej działań związanych z obszarem ochrony wód gruntowych i produkcją energii przyjaznej dla środowiska.

2. Pomysły i propozycje dla przyszłej Europy

Obywatele regionu granicznego często i w sposób namacalny doświadczają efektów budowania i zwiększania integracji Unii Europejskiej w ich codziennym życiu. Wynikające z tego szanse, ale i zagrożenia są nieodłączną częścią wspomnianych procesów. Dlatego też pomysły i opinie związane z przyszłym rozwojem Europy stanowiły przedmiot dyskusji podczas warsztatów zorganizowanych w formule online.

Uczestnicy zaapelowali o to, aby zapisy Europejskiej Karty Języków Regionalnych i Mniejszościowych zostały w pełni zastosowane przez państwa członkowskie Unii Europejskiej. Pozwoliłoby to na pełne wdrożenie zasady **wielojęzyczności**, która leży u podstaw tożsamości europejskiej. Ponadto wielokrotnie omawiano pomysł europejskiej i wielojęzycznej platformy medialnej, która umożliwiałaby oglądanie filmów i seriali w języku oryginalnym oraz z napisami we wszystkich pozostałych językach europejskich. Wymiany i spotkania również odgrywają ważną rolę w promowaniu wielojęzyczności. Jednym z pomysłów, który się z tym wiązał, była propozycja wprowadzenia programu dla wszystkich grup wiekowych i zawodowych, podobnego do programu Erasmus+.

“Istnieje wiele funduszy europejskich, ale czasami nie są one znane bądź dostępne. Programy finansowania powinny być bardziej widoczne i dostępne tak, aby mogły z nich korzystać stowarzyszenia.”

Ważną rolę w promowaniu wspólnego dziedzictwa na poziomie europejskim odgrywa również dostęp do **wydarzeń kulturalnych**. Aby rozwijać tego typu ofertę niezbędne jest zapewnienie ich finansowania. Uczestnicy podkreślali, że Unia Europejska powinna nie tylko ułatwiać dostęp do funduszy zwłaszcza mniejszym instytucjom, ale także świadczyć większe

wsparcie w celu wzmacniania zaangażowania artystów, aktorów i pozostałych specjalistów z dziedziny kultury we wspólne projekty.

W celu zapewnienia wolnego przepływu osób jako jednego z czterech podstawowych praw Unii Europejskiej i nieskrępowanej **mobilności**, konieczne będzie zwiększenie koordynacji prowadzonych działań pomiędzy państwami członkowskimi w przyszłości, zwłaszcza w przypadku pandemii. Niezależnie od tego czy mamy do czynienia z sytuacją kryzysową czy nie, ważne są szybkie, efektywne, przyjazne użytkownikom i niedroge połączenia transportowe. Zdaniem uczestników może to zostać osiągnięte między innymi poprzez wprowadzenie zapisów związanych z ekonomicznym pozyskiwaniem metanu do prawodawstwa europejskiego. Połączenie obszarów wiejskich z wykorzystaniem tego typu infrastruktury oraz wspólny system biletowy również zostały wskazane jako istotne zagadnienia.

Pomysły zaproponowane przez uczestników w obszarze **środowiska** były skierowane na europejską harmonizację oraz doprecyzowania standardów związanych z zanieczyszczeniem powietrza i wody. Czyste środowisko powinno przyczyniać się do dobrego samopoczucia wszystkich obywateli Unii Europejskiej. Stąd też zdaniem zgromadzonych należy dążyć do ograniczenia wykorzystania opakowań plastikowych oraz zakazać używania glifosatu.

„Potrzebujemy wspólnej, europejskiej wizji planety, niezależnie od tego, czy mówimy o energii jądrowej, zanieczyszczeniu przemysłowym czy elektrowniach węglowych.”

Załącznik: Program zdarzenia organizowanego online, Strasbourg/Kehl, 13-22.04.2021

<p>13.04.2021</p>	<p>Wielojęzyczność i tożsamość</p> <p><i>Jaką rolę w tożsamości regionalnej, narodowej i europejskiej odgrywa wielojęzyczność? W jaki sposób powinno się promować wielojęzyczność?</i></p> <p>Marta Kmet, Pedagogické centrum pro polské národnosti školství Český Těšín, Republika Czeska</p> <p>Jordi Cicres, Universitat de Girona, Hiszpania</p>
<p>14.04.2021</p>	<p>Kultura</p> <p><i>Co tworzy kulturę transgraniczną i kulturę europejską? Jak można wspierać projekty kulturalne i podmioty kultury?</i></p> <p>Virginie Soulier, Université de Perpignan Via Domitia, Francja</p> <p>Marek Olszewski, Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej 'Olza', Polska, Hynek Böhm, Institut Euroschola, Republika Czeska</p>
<p>15.04.2021</p>	<p>Mobilność</p> <p><i>W jaki sposób można wzmacniać mobilność transgraniczną skierowaną na potrzeby użytkowników? W jaki sposób powinno się promować zrównoważoną mobilność?</i></p> <p>Peter Ulrich, Leibniz-Institut für Raumbezogene Sozialforschung, Niemcy</p> <p>Martine Camiade, Institut d'Estudis Catalans, Hiszpania</p>
<p>16.04.2021</p>	<p>Środowisko</p> <p><i>W jaki sposób należy zajmować się zagadnieniami dotyczącymi środowiska w regionach granicznych? Jakie refleksje wiążą się z ochroną środowiska w kontekście współpracy transgranicznej oraz współpracy na poziomie europejskim w odniesieniu do przyszłości?</i></p> <p>Loic Delhuyenne, Eurométropole de Lille, Francja</p> <p>Martin Unfried, ITEM/Maastricht University, Niderlandy</p>
<p>22.04.2021</p>	<p>Panel dyskusyjny</p> <p><i>Prezentacja i dyskusja podczas warsztatu on-line</i></p> <p>Anne Sander, Parlament Europejski, Strasbourg</p> <p>Nathalie Verschelde, Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, Bruksela</p> <p>Frank Scherer, Landrat Ortenaukreis i Prezes (Eurodistrict Strasbourg-Ortenau)</p> <p>Jeanne Barseghian, Mer (Strasbourg) i Wiceprezes (Eurodistrict Strasbourg-Ortenau)</p> <p>Joshua Frey, Członek (Landtag von Baden-Württemberg), Wiceprezes (Oberrheinrats, Euro-Institut)</p> <p>Anthony Soares, Centre for Cross Border Studies, Irlandia Północna</p> <p>Thomas Richomme, Student, Sciences Po Strasbourg</p>

Więcej informacji:

<http://www.transfrontier.eu/tein4citizens/>

 @TEIN4Citizens